Φιλοσοφία της Βιολογίας: Χρονοδιάγραμμα μαθήματος
ΠΜΣ ΙΦΕΤ, Χειμερινό Εξάμηνο 2026-27

Η φιλοσοφία της βιολογίας είναι ένας κεντρικός κλάδος της σύγχρονης φιλοσοφίας της επιστήμης. Σκοπός του μαθήματος είναι να μελετηθούν συστηματικά οι κεντρικές έννοιες και προβληματισμοί της σύγχρονης φιλοσοφίας της βιολογίας και γενικότερα μερικά βασικά φιλοσοφικά ερωτήματα που εγείρονται από τις επιστήμες της ζωής. Θα μελετήσουμε τρία είδη θεμάτων: Πρώτον, γενικότερα ζητήματα στη φιλοσοφία της επιστήμης, εφαρμοσμένα στη βιολογία (βιολογική εξήγηση, αναγωγισμός, γενετική αιτιότητα). Δεύτερον, ειδικά εννοιολογικά και φιλοσοφικά ζητήματα που ανακύπτουν εντός της βιολογίας: Τι είναι η φυσική επιλογή και τι είναι αυτό που επιλέγεται, γονίδια, οργανισμοί, ή ομάδες οργανισμών; Τι σημαίνει ότι ένα χαρακτηριστικό ενός οργανισμού συνιστά προσαρμογή; Τι ακριβώς σημαίνει ότι κάτι έχει λειτουργία, και πόσο ‘τελεολογικός’ είναι αυτός ο τρόπος σκέψης; Τι ακριβώς είναι τα βιολογικά είδη; Είναι η βιολογία μια ριζικά διαφορετική επιστήμη από τη χημεία και τη φυσική; Τρίτον, φιλοσοφικά ερωτήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του εξελικτικού τρόπου σκέψης σε παραδοσιακά φιλοσοφικά (και άλλα) θέματα. Μπορούν να εξηγηθούν βιολογικά όψεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς (π.χ. αλτρουϊσμός); Μπορεί να εφαρμοστεί ο εξελικτικός τρόπος σκέψης για να εξηγηθεί η ανθρώπινη φύση, ο ανθρώπινος νους, η ηθική;

Το μάθημα αποτελείται από 5 θεματικές ενότητες:
Ενότητα 1: Φιλοσοφικά θέματα στην εξελικτική βιολογία
Ενότητα 2: Η οντολογία της εξέλιξης
Ενότητα 3: Φιλοσοφικά θέματα στη γενετική και στη μοριακή βιολογία
Ενότητα 4: Η βιολογία ως επιστήμη
Ενότητα 5: Εξέλιξη και ανθρώπινη φύση

PB: Godfrey-Smith (2016) *Φιλοσοφία της Βιολογίας*, ΠΕΚ. (σελίδες της αγγλικής έκδοσης)
DG: Sterelny (2014) *Dawkins κατά Gould: η επιβίωση του προσαρμοστικότερου*, Αλεξάνδρεια.

		Θέμα	PB	DG
1	5/10	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Βιολογίας	PB κεφ. 1	
2	12/10	Η Θεωρία της Εξέλιξης & η Θεωρία της Φυσικής Επιλογής	PB 28-42	
3	19/10	Προσαρμογή & Κατασκευή Οικοθέσης	PB 50-59	
4	26/10	Τελεολογία στη Βιολογία: Σκοπός & Λειτουργία	PB 59-65	
5	2/11	Οι Μονάδες της Επιλογής & η Εξέλιξη από την Άποψη του Γονιδίου	PB 42-49 93-99	DG μέρος 2
6	9/11	Οργανισμοί & Βιολογικά Άτομα	PB 66-80	
7	16/11	Βιολογικά Είδη & Ανώτερα Τάξα	PB 100-119	
8	23/11	Αναγωγισμός στη Βιολογία		
9	30/11	Η Εννοια του Γονιδίου στη Βιολογία	PB 81-93	
10	7/12	Γενετική Πληροφορία & Βιολογική Επικοινωνία	PB 144-157	
11	14/12	Βιολογικοί Νόμοι & Μηχανισμοί, Πολυπλοκότητα, Πρόοδος	PB 11-27	DG μέρος 3
12	21/12	Εξελικτικές Εξηγήσεις Κοινωνικής Συμπεριφοράς και Συνεργασίας	PB 120-136	
13	11/1	Καθολικός Δαρβινισμός, Εξέλιξη του πολιτισμού & Ανθρώπινη Φύση	PB 45-49 PB 136-143	